

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
retrimit.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukes, Heinrich
Schalk, Rudolf Mosse, A. Oppelitz
Nachfolger; Anton Oppelitz, J.
Dannenberg, in Budapesta: A. V.
Goldbergery, Eckstein Bernat; In
București: Agenția Unică, Suc-
cursala de România; in Ham-
burg: Karoly & Leibmann.
Prețul inserțiilor: o seriă
gazetă pe o coloană 8 or. și
90 or. timbru pentru o publi-
cație. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 8-a o
seriă 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXX.

„Gazeta” iese în săptămânul di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 3 franci.
Se primumă la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiu
I: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dăru în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 77.

Brașov, Sâmbătă, 6 (18) Aprilie

1896.

Își strâng rânduile...

Tripla alianță își strânge rânduile.

Acosta este cu puține cuvinte însemnătatea politică a călătoriei împăratului Germaniei în statele aliaților săi și a manifestațiunilor demonstrative de intimitate între domnitorii și curțile lor la Veneția și la Viena.

De rândul acesta Suveranii au fost încunjuțați și de miniștri lor și au ținut unii cu alții lungi conferențe.

Despre ce a fost vorba în aceste conferențe, se înțelege, vor avea cunoștință adî încă numai cei ce au luat parte la ele. Ca întotdeauna însă presa face combinațiunile ei.

Foile engleze au accentuat mai întâiu ca foarte probabil, că de astădată s'a tractat de reînnoirea triplei alianțe, ba intru câtuva de reînnoșirea ei, deorece mai ales legăturile cu Italia erau în pericol în timpul din urmă de a se slăbi.

Pressa germană a răspuns, că n'au fost nici odată în pericol deosebit legăturile dintre statele aliate și că și de astădată prin călătoria împăratului Wilhelm nu s'a manifestat decât tăria acestor legături, cari s'au încheiat pentru pămîntul și apărarea păcii europene.

Este cunoscut temperamentul neliniștit și pasiunea împăratului Wilhelm al Germaniei de a călători. Nu trece lună ca să nu cetim, că a întreprins o nouă excursiune. Cu toate acestea în timpul de față însăși logica evenimentelor din afară ne face să credem, că întrevederile dela Veneția și Viena au urmărit de astădată un scop politic mai însemnat.

De când s'a retras principele Bismark, împăratul Wilhelm conduce singur politica esteriură germană și are ambiția de a juca prețutindeni, în toate cestiunile un rol conducător sau cel puțin, când e vorba de inițiativa altor state, hotărîtor. În nisuița acesta împăratul

german este cu deosebire sensibil când se tratăză de acțiuni diplomatice, cari sunt de natură a strânge, printr'o cooperare, intimitatea între Rusia și Franca. Atunci Germania emulăză cu Franca în a se arăta indispensabilă pentru Rusia, când e vorba de interesele acesteia.

Așa s'a întemplat ca Germania în mod neașteptat să se alăture anul trecut la Rusia și Franca sprijinind acțiunea lor diplomatică întreprinsă în favorul Chinei și pentru a stămpăra pretenșiunile Japonozilor la încheierea păcii, după răboiul purtat cu atăta succes de cei din urmă.

Și nu numai odată politica germană, arătându-se prevenitoare față cu Rusia, a venit în conflict cu Anglia, care este mai apropiată triplei alianțe prin interesele comune, ce le are cu ea mai des în Orientul Europei.

În cestiunea egiptenă Germania s'a dat erăși pe partea Angliei și acesta nu puțin a contribuit ca dispoziția Englesilor să se schimbe în favorul ei. Intr'aceea însă călătoria principelui Hohenlohe la Paris, deși acesta asigură că s'a dus acolo numai în afaceri private, a deșteptat nouă bănușii despre atitudinea Germaniei, mai ales că foile franceze comunică ca și sigur că cancelarul german a stabilit o înțelegere perfectă cu ministrul de esterne frances, după care Germania erăși va coopera și în cestiunea Egiptului cu Rusia și Franca.

Remâne ca viitorul cel mai apropiat să facă lumină în privința acesta, dăr e probabil că împăratul german, convingându-se, că nu mai merge nici cu concurența, ce vrea să-o facă politica germană Franciei în a se arăta plăcută Rusiei, a voit, ca în fața evenimentelor, și în special și a celor din Turcia și peninsula balcanică, să demonstreze, ca să se scie în Franca și Rusia, că alianța triplă și-a strins erăși rânduile și că stă gata — a păzi „pacea”.

CRONICA POLITICĂ.

— 5 (17) April

Alaltă-eri a ținut așa numita deputația ungară pentru cuotă a conferenței, în care s'a discutat asupra nuntului deputației austriace în ce privește cestiunea cuotei, adică a sumelor ce vor avea să le plătescă în viitor cele două state dualiste pentru acoperirea cheltuielilor comune. Se asigură că nuntul austriac a fost declarat unanim ca neacceptabil și s'a declarat că numai cuota actuală se poate admite ca basă a discușiunii. Dr. Max Falk a fost însărcinat cu redactarea renunțului, în care se va accentua din parte ungară, că nuntul deputației austriace pentru cuotă are numai scopuri agitatorice, față cu cari Ungarii stau pe basa legală de până acuma. Ministrul de finance Lukacs a asistat la ședință, dăr la consultare nu a luat parte. — Stau prin urmare rău acțiunile reînnoșirii pactului.

Comisiunea camerei deputaților însărcinată cu studiarea propunerii lui Apponyi privitoare la jurisdicțiunea Curiei în afaceri electorale s'a întrunit alaltă-eri în ședință, luând parte miniștri Erdély și Perczel, secretarul de stat Plosz și propunătorul Apponyi. Mai întâiu s'a luat în discuție punctul, în care Apponyi cere să se ștergă din legea electorală dispozițiunea, după care numai acia pot avea drept la alegere, cari și-au achitat darea de pe anul precedent. Acosta cerere a lui Apponyi însă nu s'a primit în modul propus de el. De-asemena nu s'au primit nici alte propuneri ale lui, er altele s'au primit pe lângă unele amendamente și întregiri, cari toate sunt mai mult sau mai puțin de natură a nu duce la scopul intenționat de Apponyi, de-a mijloci puritatea alegerilor. Astăzi, Vineri, comisiunea s'a întrunit din nou. În total, nu prea sunt semne, ca Apponyi să fiă mulțumit cu hotărîrile comisiunii.

Cu ocașia vizitei sale la Viena, împăratul Wilhelm II a conferit ministrului de esterne conte Goluchowski ordinul „Vulturului negru, clasa I”, er monarchul nostru Francisc Iosif I. a conferit cancelarului

german principe Hohenlohe „Velerea de aur” (Goldenes Vliesz), fiind aceste distincțiuni cele mai mari și cari se dau foarte rar celor din afară. Ca deosebită atențiune din partea împăratului Wilhelm, se spune, că acesta a predat în persoană ordinul Vulturului negru ministrului de interne conte Goluchowski la prânțul curții de Marți. Goluchowski ședea la masă în fața monarchului german și acesta îi dădu ordinul întindând mâna peste masă. Toate se fac spre a demonstra tot mai mult intimitatea dintre Austria și Germania.

Impăratul Wilhelm în Viena.

Alaltă-eri a fost mare paradă militară pe câmpul de exerciții (Schmelz), care s'a început la 6 ore dimișța. Trupele erau comandate de arhiducele Eugen, de Feldmaresălii Sommer și Wersebe și de generalul Laitzner. În fruntea generalilor se aflau toți arhiducii.

Impărații s'au dus la 7 ore la Schönbrun, de unde au încălecat pe cai spre a merge la paradă. La 8^{3/4} sosi monarchul nostru pe Schmelz, în uniformă de mareșal. Trupele prezentară armele și muzicele întonară imnul, er Majestatea Sa încungiurat de adjutanți primi raportul comandantului de corp și se aședă în fruntea flancului spre a aștepta pe împăratul Wilhelm.

La 9 ore sosi împăratul Wilhelm călare pe un cal mare alb; înaintea lui călărea adjutantul general prințul Schönburg, er înderțul lui veneau generalii germani și cavalerii de onore atașati împăratului. La sosirea lui Wilhelm muzicele întonară imnul german.

Impăratul Francisc Iosif călări înaintea inaltului oșpe, plecă de trei-ori sabia și-i făcu raport, ca comandant al trupelor. După aceea ambii monarhi călăriră pe dinaintea frontului.

Impăratul Wilhelm merse apoi și se aședă la obeliso. El era îmbrăcat în uniformă regimentului austro-ungar de husari numărul 7, al căruia șef de onore este. Monarchul nostru conduse apoi trupele defilând pe dinaintea împăratului german, apoi se întorse cu calul și se aședă la stânga împăratului Wilhelm. După aceea defilară

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Fidelitate.

De Björnson Björnstjerne.

În apropierea locului meu natal trăia o păreche de oameni săraci, dăruiți dela Dumnezeu cu șese copii. Tatăl cultiva cu sîrguință pămîntul estins, dăr fără valoare, până când o nenorocire i-a luat viața și nevasta lui rămase singură cu pămîntul, ce se cultiva greu, și cu șese copii. Femeia însă nu-și pierdu curajul; duse pe cei doi copii mai vîrstnici la oțafă și de-asupra osămîntelor tatălui îi jură, că se vor îngriji de frații lor și vor coroti pe mamă, cătu vreme Dumnezeu le va da putere.

Feciorii jurară, ei și-au și ținut cuvîntul, până când fratele lor cel mai tînăr luă taina confirmațiunei. Acum însă au creșut, că sunt liberi de jurămint și cel mai în vîrstă luă în căsătoria pe veduva unui revisor cu dare de mână, er celalalt pe sora avută a nevastei fratelui său.

Cei patru copii rămași trebuiau așa-dăr să conducă ei înțregă economia, deși până atunci ei înși-și erau conduși. Și la acesta n'aveau lipsă de ceva curajul deosebit; deja în copilăria s'au obișnuit să țină la olaltă, doi câte doi, ori toți patru, er acesta o făceau acum cu atăt mai virtuos, că erau avisați unul la altul. Nici unul nu-și spunea părerea înainte de ce nu cunoscea pe a celoralți. Fără de a vorbi, între ei se stabilia o hotărîre unanimă, că adică nu se vor despărți unii de alții, cătu vreme va trăi iubita lor mamă.

Mama însă hotări altfel. Îi succese a mulțami pe cei doi fii mai în vîrstă, apoi împărți proprietatea între celalți patru astfel, că tot doi câte doi să-și cultive pămîntul. Lângă casa cea vecheă au edificat una nouă; intr'asta trebuia să se mute una dintre părechii, pe când celalaltă ar fi rămas cu mama. Dăr unul dintre copiii strămutați trebuia să se căsătorească, ca să aibă femeia la casă; mama numi fata, pe care ar fi dorit-o de mirésă.

Nici unul nu se împotrivi, întrebarea

era numai, care dintre părechii să se strămută și care dintre frați să se căsătorească? Cel mai în vîrstă a dăr, că se duce dela casa părintescă, dăr nu se însoră, er celalaltă încă diseră așa.

În sfîrșit s'au înțeles cu mama lor, să lase fetei alegerea. Intr'o seră mama întrebă pe fată, că n'ar veni nevastă în casa cea nouă. Ori pe care l'ar dori de bărbat dintre frați, să spună, că dela ea atărnă alegerea. Fata duse roșind: da, și dintre cei patru a numit pe cel mai bătrîn, apoi mai tărziu auzind, că acesta nu se însoră, alegerea a căduț pe cel mai tînăr.

Mama află lucrul acesta așa de deosebit.

— El e încă atăt de tînăr! Dăr de ce nu ceri pe al doile?

— De ce nu pe al doile? repeți fata întrebarea. În tot timpul acesta ea s'a gîndit numai la el; pôte chiar pentru acesta nu l'a numit. Însă ochii ageri ai mamei au băgat de sēmă, că fiul ei al doilea și fata au atragere unul față de altul și cu bucuria vedu unirea lor. După cununia cei

doi fii mai vîrstnici se mutară din casa părintescă; însă pentru aceea nu deveniră străini unii cu alții, căci familia lucra pămîntul împreună, împreună secerau, acum pentru unul, acum pentru altul.

După un timp ore-care mama începuse să slăbescă și avea lipsă de liniște și îngrijire. Feciorii s'au învoit dăr, că vor lua în casă o fată, care obișnuia a lucra la ei ou diua. Cel mai tînăr trebuia să întrebe a doua și pe fată, căci acesta o cunoscea mai bine. Dăr așa se vede, că feciorul s'a gîndit mult la ea, căci i-a pus întrebarea într'un mod atăt de curios, înoat fata a creșut c'o peșee, și — a dăr da!

Feciorul se spăriă strașnic; grăbi la frații săi și le spuse în ce situații încurcată a ajuns. Toți patru deveniră serioși și nici unul nu cuteza să grăescă. Însă al treilea fecior vedu de pe frate-său, că intr'adever el îndrăgește fata, și de aceea s'a spăriat; își prevedă îndată și șortea lui, că adică trebuie să rămână flacău bătrîn, deore-ce dăcă cel mai tînăr se însoră, atunci el nu pôte să facă acesta. I-a cădu

trupele înaintea ambilor monarhi. Când a venit la rând regimentul de husari al împăratului german, acesta merse în fruntea lui și defilă cu regimentul înaintea împăratului Francisco Iosif.

După paradă monarhii se întorseră la Schönbrunn.

La ora 1 împăratul Wilhelm a dejunat la regimentul de husari Nr. 7 în casarma din Iosefstadt. Colonelul Ströhr a ridicat un toast în sănătatea împăratului german, exprimând bucuria, că prințul de coroană german a fost numit sub locotenent la acest regiment. Musica a intonat „Heildir im Siegeskranz“, ér împăratul Wilhelm a mulțămît călduros regimentului său, dîcînd, că cu bucurie l'a condus înaintea împăratului amicului său și lăudând esteriorul sănătos și voios al acestuia. El bîu în sănătatea împăratului Francisco Iosif și a armatei sale, strigînd de trei ori hoch și éljen! După dejun pe la orele 2½ husarii regimentului făcură un exercițiu în curtea casarmei călărînd pe cai fără șea. Împăratul Wilhelm privi cu plăcere și lăudă eselențele exercițiilor ale husarilor.

De aici merse împăratul german acompaniat de adjutanții săi la cripta Capuținilor spre a depune pe cosoingul prințului de coroană Rudolf, care a fost cel mai bun prieten al său, o colosală cunună.

La 5 ore a fost mare prînz la palat, ér la 8 ore s'era împăratul Wilhelm a plecat cu tren special la Karlsruhe fiind acompaniat până la gară de împăratul Francisco Iosif.

Tot în decursul zilei de 15 Aprilie împăratul german a dat mai multe audiențe, între cari și contelui Goluchowski și ambasadorului Szögyéni.

Diarul francoes „Temps“ scrie din inoidental vizitei împăratului Wilhelm în Viena: „Trebue să recunoșcem, că alianța între Austro-Ungaria și Germania corăspunde intereselor actuale ale monarhiei habsburgice, și că a fost întărită. Această esplică sincera cordialitate a primirei ce a întîmpinat'o împăratul Wilhelm în Viena.

Sinodul archidieceșan gr or.

Sinodul archidieceșan din Sibiu s'a desohis cu festivitățile îndatinat. După celebrarea serviciului și invocarea Spiritului Sânt, membrii sinodali s'au intrunit în sala cea mare a seminariului archidieceșan. După deschiderea presidială, s'a constatat a fi prezenți 37 membrii sinodali.

Sinodul și-a început activitatea constituindu-se definitiv și alegîndu-și diferitele comisii. Apoi se prezentă diferitele rapoarte și petițiuni, cari se impart comisiunilor spre studiere.

În ședința a doua s'a ocupat numai cu verificarea membrilor aleși din nou, apoi s'a acordat concedii pentru 7 deputați.

În ședința a treia s'a prezentat raportul consistoriului archidieceșan plenar — după ce s'a autenticat protocolul ședinței premergătoare. — Comisiunea organizătoare studiând raportul consistoriului archidiece-

șan plenar, face propunerea, ca pe viitor să se întregescă posturile vacante de asessori în senatele școlare, evitându-se pe această cale suplînirile estra-ordinare. Escel. Sa Metropolitan arătînd, că cu puterile de acum nu se pot îngriji bine afacerile bisericose, insistă a i să da posibilitatea de a aplica încă o putere de lucru atunci când cere trebuința. După o desbatere meritorie s'a primit propunerea d-lui Dr. Ioan Mihu în care punctul I. despre statul personal din raportul consistoriului archidieceșan s'a luat dela ordinea zilei dîndu-se comisiei organizătoare, care în conțelegere cu Escelența Sa și cu comisiiunea financiară să facă o propunere meritorie.

Comisiunea bisericosească spune, că mulți dintre protopresbiterii nu au arătat cununiile întîmpinate după introducerea căsătoriei civile. Deputatul Partenie Cosma propune: ca consistoriul să ceară completarea acestor date până cu finea anului 1895, ér deputatul Vasilie Dămian cere, ca să se arate și eventualele casuri în cari părțile s'au mulțumit cu căsătoria civilă, ér despre toate aceste să se facă un raport separat pentru sesiunea viitoare.

Comisiunea școlară: Raportul consistorial dat acestei comisii spre studiere, s'a luat întru toate la cunoscință.

Deorece comisiiunea financiară nu și-a putut fini agendele sale a urmat raportul comisiiunei organizătoare care luând în desbatere regulamentul pentru administrarea averei bisericose în metropolie, și care regulamentul a întîmpinat opoziție din partea dieceselor, face propunerea, ca regulamentul să se dea consistoriului archidieceșan avînd a se pronunța asupra singuraticelor dispozițiuni și tot-odată a face raport detaliat pentru sesiunea proximă.

Sinodul eparchial din Caransebeș.

Discursul de deschidere al P. S. S. Episcopului diecesan Nicolae Popea.

Christos a învîtat!
Domnilor deputați!

Cu această salutare frumoasă și înălțătoare de inimă a bisericii noastre Vă salut și eu ađi, Domnilor, de bunavenerie la episcopie noastră și mă bucur din inimă, că am fericeirea a Vă vedea éra întruniți în sinod, pentru ca împreună în dragoste și bunăînțelegere frățească să pertractăm afacerile noastre eparchiale, împrenă să ne sfătuim asupra lipselor și trebuințelor, ce ne impresoră, asupra durerilor și necasurilor, ce ne apasă în aceste timpuri grele și de tot seriose.

Se dîce, Domnilor Deputați, că mai mulți ochi mai bine și mai multe vîd decât numai doi, că mai multe capete mai bine pot judeca lucrurile decât numai unul, că mai multe inimă mai curînd se pot însufleți și îndemna la săvîrșirea lucrurilor bune și folositoare decât numai una. Póte că au drept cei ce dîce așa, dér numai decă ochii aceia vor fi limpeđi și curați, decă capetele acelea vor fi sănătoșe și luminate, apte de a judeca și decă inimile acelea

pe rînd, până când inima ei plină de iubire odată încetă de a mai bate.

După mórtea ei, cei șese fii o petrecură la cimiter. Intreg satul, bărbați și femei și toți, cari puteau să ámbles, se alăturară la convoiul de jale, înainte dasoálul, după el cîntăreții, apoi cei șese feciori mergeau după cosing, petrecînd pe bîtrâna între cîntări de jale la mormînt. După-oe o îngropară, convoiul întreg intră în biserică la cununia celui mai tînér dintre feciori. Așa voirá frații lui, cari s'au înțeles împreună.

Și atunci preotul, fericitul meu tată, predică despre fidelitate, cu atáta însuflețire, aprópe estasiat, încât eu eșind din biserică credeam, că munții, marea și tot cuprinsul naturii s'au ruinat cădînd pe mine.

Delațéră.

vor fi curate și libere de prejudețe, de patimi și de interese particulare egoistice. De-altmîntrelea știut este, că faptele omeneșoi de sunt bune ori rele ne arată trînicia lor și rezultatele, ce le trag după sine.

Aeeste vederi, cred eu, că mai vîrtos au fost luate în considerațiune la introducerea organismului bisericesc constituțional în provința noastră metropolitană. Vor fi soocitii póte, pururea vrednicii de pomnire, autorii acestui organism, că prin participarea tuturor credincioșilor în mod constituțional la afacerile comune bisericose încă și mai strîns se vor lega și lipi'ei de biserică lor, înođ și mai cu mare zel și căldură se vor interesa ei de binele și fericeirea aceleia, formând astfel cu totii împreună un trup și un suflet, adecă o fortăreță tare, ca stînca și durabilă pe vecie, față cu toate eventualitățile și furtunile, ce s'ar mai descărca asupra bisericii noastre.

Până când șcim noi să prețuim și să ne folosim de acest organism frumos și în adevér constituțional în interesul nostru bine înțeles, în parte ne-a arătat trecutul, ér mai invederat ne va arăta viitorul bisericii noastre naționale, decă și încât il vom șci noi asigura.

Vremile sunt grele, Domnilor, și pline de serioșitate pentru noi. Greutățile și necazurile urmază repede unul după altul, fără încetare. Anul trecut cu deosebire a fost plin de evenimente nefavorabile pentru biserică noastră. Cele mai simțitoare dintre aceste greutăți și necazuri sunt fără îndoială acelea, care în mod de tot îngrijitor ne ating libertatea conștiinței noastre religioșe, viața noastră bisericosească, și dătinile și obiceiurile noastre strămoșeșoi, adecă așa numitele reforme politice bisericose, despre cari a mai fost amintire în sinódele noastre anterioare și care pe lângă toate stăruințele și luptele noastre înconțra vedem, că au devenit legi în patria noastră, ale căror urmări pot fi cele mai triste și păgubitoare pentru biserică noastră, decă nu ne vom șci afla și apéra pe toate căile și cu toate mijlocele posibile legale.

Dér e un alt réu și mai mare, Domnilor, care e isvorul tuturor relelor și prin urmare și al greutăților și necasurilor noastre amintite; un réu, dîce, care într'un mod îngrijitor a început a neliniști și nepăcii lumea creștină, dînd năvală cu totă furia asupra învățăturilor celor sante D-șeșoi, și réul acesta este: cuvîntul cel păoșos al unei culturi și civilizațiuni false, lipsite de religioșitate și moralitate.

Acest dușman de mórte al bisericii lui Christos are menirea, cum se vede, a abate credincioșii dela calea cea adevérată a religiunii creștinesce, a i înștrăina de biserică, a i face indiferenți ba chiar necredincioși în cele religioșe, demoralisându-i și abătându-i mai pe urmă cu totul.

Asupra acestui dușman periculos să ne îndreptăm deci privirile, Domnilor, și să ne luptăm cu toți, mic și mare, inteligența în frunte, cu totă puterea cuvîntului și cu totă tária armelor celor sante ale religiunii și moralității, întărînd și apărînd pe credincioșii bisericii noastre de momelile înșelătoare și de cursele cele viclene, decă ne zăce la inimă credința părinților noștri, aședămintele și instituțiunile bisericii noastre și dătinile și obiceiurile noastre strămoșeșoi, cari tot-déuna au fost fala și razimul cel mai puternic al némului nostru românesc.

În credința, Domnilor deputați, că D-Vóștră încă veți fi pătrunși de asemenea ougetări și simțăminte față cu organismul nostru bisericesc și cu greutățile de tot felul, ce ne supără și apasă, și că ca fii credincioși ai bisericii noastre dreptmăritore veți fi rezoluți a apéra interesele ei cele vitale pe toate terenurile și cu toate mijlocele morale și legale, — implorînd și aci din locul acesta ajutorul de sus asupra lucrărilor noastre sinodale, declar ședința sinodului nostru eparchial pentru anul acesta de deschisă.

SCRIRILE ZILEI.

— 5 (17) Aprilie.

Maghiarizarea oficială a numelor comunelor. Ministrul unguresc de interne, în înțelegere cu ministrul de comerț și cu al instrucțiunii publice, a numit o comisiiune mixtă, care să elaboreze un proiect cu privire la stabilirea unor nume „unitare“ și „definitive“ pentru toate comunele din țările de sub coroană ungară. În special comisiiunei i s'a dat înărcinarea să inventeze un mod, prin care, „să se póte scrie corect unguresce toate numele de localități maghiare și nemaghiare“, — cu alte cuvinte să le maghiarizeze pe toate. Comisiei i-s'a dat mai departe înărcinarea, ca să propună modalitatea, prin care noúele nume să fiă adoptate nu numai în oficii, ci și din partea publicului; numele, cari au mai multe nume de același fel, să li-se dea nume noué etc. În comisiiunea a fost numit ca president faimosul director al biroului statistic, Iekelfalussy; apoi mai mulți membrii corespondenți ai Academiei unguresce, cassierul „Kulturgelyt“-ului din Clușiu și alți șovinisti mari și mici. Comisiiunea și-a și prezentat deja raportul cătră ministrul de interne, care încurînd va avé să hotărască în privința acésta. Pentru de-a puté familiarisa mai cu succes publicul cu noúele nume unguresce, „Bud. Hirl.“ încă de pe-acuma își exprimă dorința, cele vreo 60 de diare, ce apar în Budapesta în limba germană, să fiă silité a se folosi numai de noúele numiri unguresce, în locul celor germane.

— 0 —

Camera advocațională din Clușiu face cunoscut, că pe d-l Rubin Fatiția din Alba-Iulia l'a restituit în postul său advocațional. Șcim, că d-l Fatiția, în urma punerii sale sub acușatiune pentru „vătămarea de onóre“ și pentru „opunere cu forța în contra autorităților“ a fost suspendat dela exercicierea advocaturii. După ce însé prin sentința tribunalului din Alba-Iulia s'a constatat, că punerea sub acușatiune a d-lui Fatiția a fost neintemeiată, camera advocațională s'a vîdut silită a-l restitui în post.

— 0 —

Studentii universitari din Bucuresci, cari au fost delegați de cătră comitetul național studentesc ca să represinte tinerimea universitară din capitala română la jubileul „României June“ s'au oprit în trecerea lor spre Viena, la Lugos, unde au fost primiți în modul cel mai călduros de cătră Românii de acolo. Ei au vizitat bisericile și școolele române din Lugos, ér s'era au luat parte la o convenire socială, la care a participat în număr fórte mare din inteligența română lugoșană în frunte cu d-nii C. Brediceanu, Dr. Maior, Dr. G. Popovici, etc. — S'au mai oprit universitarii bucuresceni și în Budapesta, unde au fost primiți cu căldură și însuflețire de tinerimea română de acolo. — La reîntórcearea din Viena, studenții bucuresceni s'au oprit Marți la Sibiu, unde asemenea au întîmpinat cea mai frățească primire a Românilor și în special a tinerimei. „Tribuna“ ne spune, că îndată după sosire, tinerii universitari au făcut o vizită d-lui Dr. Rațiu și l'au salutat în numele universitarilor din Bucuresci. S'era a fost în onórea fraților bucuresceni o frumoasă cină comună la „Împăratul Romanilor“, la care au asistat număróșă tinerime și mai târziu a luat parte și d-l Dr. Rațiu cu familia. Petrecerea a fost însuflețită. În ziua următoare tinerii óșpeti au vizitat ee e mai de vîdut în Sibiu, ér în dimineța următoare s'au reîntors la Bucuresci. Au fost cu totul șese inși: G. D. Spinean, rigor. med., V. Al. Miculescu, st. în matem., M. N. Teodorescu, st. în litere, I. Ancu, st. la farm., Al. Ciura, st. în drept și V. C. Popovici, st. în drept.

— 0 —

Comisiunea pentru imunitate a dietei a prezentat zilele acestea următorul raport cătră dietă: „După afirmarea unor martori oculari, deputatul Nicolae Șerban a atacat într'o berăria din Făgăraș pe fi-

cam greu, căci și el avea iubită, pe care o îndrăgea — dér ce era să facă.

El spuse deci cel dintăiu cuvînt dîcînd, că cel mai bun lucru ar fi, decă fata ar veni la ei ca nevastă. Se învoirá toți cu propunerea lui și feciorii alergară la mama lor, ca să-i împărtășescă lucrul. Însé când ajunseră acasă, mama se bolnăvise serios, și astfel trebuirá să aștepte până se va însănătoșea. Când au vîdut însé, că mama lor nu se va mai ridica, au ținut éráși sfat și au hotărît, că acum nu fac nicol o schimbare, ci fata să vină ca îngrijitorea mamei lor. La asta s'au învoit cu toți.

Șese-spre-șepte ani mama zăcu bolnavă și șese-spre-șepte ani o îngriji fiitorea mirésă fără de a cărti și cu răbdare. În tim, ul acesta totă s'era feciorii se adunau la patul mamei, — Dumineca și cei doi mai bîtrâni, ca să rostescă rugăciunile de s'era. Și mama îi binecuvînta în totă s'era

birul de-acolo Jankovics Béla și l'a pământ așă, că l'a năpădit sângele și a stat sub cură 6—8 zile. Șerban s'a lăudat în loc public ou acest fapt al său și a amenințat, că va face asemenea și cu ceilalți funcționari. Pe baza acestora comisiunea propune să se suspende dreptul imunității față ou deputatul Șerban.

Arestarea unui funcționar „de model“. E vorba despre Chudy Hugó, consilier polițienesc în Budapesta, care, pe cât ne aducem aminte, a figurat ca reprezentant al guvernului ou ocaziunea congresului naționalităților. Acest Chudy, după cum spun foile budapestane, a fost „intodéuna prezentat ca funcționar de model.“ Dér și acest „funcționar de model“ a fost prins cu mâta 'n sac și, după ce a fost degradat, alaltăeri a fost prins și arestat, fiind acuzat pentru defraudare și falsificare de acte. Chudy se pachetase de drum și era să fugă, dér toomai când era să plece, a fost prins. Dēcă și un funcționar „de model“, oum era Chudy, a fost prins cu defraudări și înșelătorii, apoi ce să mai credem despre alți funcționari, cari chiar și inaintea Ungurilor trec ou omeni păcătoși?!

Studentii atești. Lui „Alkotmány“, i se comunică din Szolnok un cas, care caracterisează în mod atât de clar ateismul, ce se cultivă în școlile unguresc de stat. Patru studenți, cari se cuminecaseră în biserica catolică, fură surprinși de-un preot toomai în momentul, când ei eșiau din biserică ou s. cuminecătura în gură, imprin-gându-se la drepte și la stânga și bătându-și joc de cele sfinte. Când preotul îi îndrumă la ordine, unul dintre studenți scupă din gură s. cuminecătura și o călcă în picioare. S'a constatat, că studenții erau elevi din classa a VI-a a gimnasiunii de stat și că profesor lor, „Pösch Jenő“, e unul dintre cei mai zeloși apostoli ai ne-confesionalității și, prin urmare, ai ateismului. Casul acesta a produs mare senzație în Budapesta. Deputatul Hock János a voit chiar să facă o interpelație în dietă, dér ministrul Wlassics l'a prevenit, promițându-i că va lua cele mai aspre măsuri atât în contra studenților, cât și a profesorului lor. Astfel Hock a renunțat la interpelare. Redacțiunea lui „Alkotmány“ a trimis pe mai mulți colaboratori ai săi pa la conducătorii diferitelor, partide, în-trebându-i, dēcă în urma unor astfel de casuri mai află de cuviință să susțină legea privitoare la neconfesionalitate? Conducătorii partidelor, cum spune numita fôia, au fost aprôpe de acord în a constata, că o procedere în cauză, fiă ea cât de riguroasă, nu va ajuta nimic, pe cât timp nu se va astupa isvorul, din care curge acest curent, adecă legea privitoare la neconfesionalitate.

Consulate române în Brașov și Timișoara. Seim că încă în anul 1888 parlamentul român a adus o lege pentru înființarea de consulate în Brașov, Timișoara și Cernăuți. Până acuma a fost înființat numai consulatul din Cernăuți, ér cât pentru cele-lalte nu sau luat încă nici o dispoziție, „Epoca“ din Bucuresci, anunță acum, că intruna din ședințele următoare ale camerei, deputatul G. C. Dobrescu va interpela pe guvern asupra meexecutării legii din 1888 privitoare la înființarea de consulate în Brașov și Timișoara.

Mileniul și arestanții. Printr'o ordinațiune ministrul de justiție a făcut cunoscut tuturor procuratorilor regesci, ca în 10 Mai să se țină în închisori o liturgiă, la care să ia parte toți arestanții. Invetătorii închisorilor să țină în aceeași prelegeri despre însemnătatea serbărilor milenare. În ziua aceea arestanții vor fi scu-titi de ori-ce pedepsă, la prânț vor căpeta carne ou o 1/2 porțiune mai multă și două decil-litre de vin în onôrea mileniului.

Pentru gimnasiul român din Brașov e numit comisar guvernial la esamenul de maturitate din acest an d-l Nicolae Put-

noky, directorul gimnasiunii de stat din Lugos. Dintre gimnasiile românesc, numai oel din Brașov este numărat de ministrul Wlassics între gimnasiile confesionale, pen-tru cari sunt deja numiți comisarii guvernialii.

Legate. S'au autorizat: Academia română de a primi legatul lăsat prin testam-ent de decedatul Ión Agarici, consistând în moșia Móra Greoilor și Muntenii-de-Sus din jud Vaslui; Ministerul outelor și in-strucțiunei publice de a primi legatul de 60,000 lei, lăsați prin testament de de-ce-data Anastasia G. Barozzi pentru invetătura copiilor sêraci. Societatea pentru in-vetătura poporului român de a primi lega-tul de 5.000 lei lăsați prin testament de decedatul archimandrit Ioil Vasilescu, fost stariț la mănăstirea Cernica din jud. Ilfov.

Dela Sulina. Dela 1—7 Aprilie st. n. au intrat pe Dunăre, prin gura Sulina, 31 bastimente, reprezentând o capacitate totală de 28.578 de tone. Cel mai mare bastiment intrat în acest timp e *Biechden* de-o capacitate de 1875 tone pavilion engles, sosit desert, ou destinația pentru Galați. Dela 1—7 Aprilie st. n. au eșit prin gura Sulinei 21 bastimente, de o capaci-tate totală de 28.088 tone. Cel mai mare bastiment eșit în acest interval a fost B. I. *Balfour*, de o capacitate de 2681 tone, pavilion engles, încărcat ou grâu, pentru Anversa. Dela 2 Ianuarie st. n. până la 7 Aprilie st. n. au intrat pe Dunăre 197 bastimente și au eșit 110. Adâncimea gu-rei Sulinei e de 24 picioare englezesci.

Cea mai mare minune a espoziției milenare? „Néplap“ un adaus al fôiei ofi-cioase a ministrului de agricultură „Föld-mivelési Értesítő“ sub rubrica, „de petre-cere“ sorie următoarele: Trei domni călătoreau spre Seghedin în același cupeu: un nempt vienes, un commis voyageur și un cetățean din Seghedin. Nemptul și agen-tul călător își rideau de pregătirile ce să fac pentru mileniu. Seghedinul ascultă cât-va timp cum deoseau splendôrea fes-tivității milenare. Când auți însă pe commis voyageurul dicând, că espoziția milenară nu-l interesează, deôrece acolonu va vedé nimic nou ce nu ar fi vețut până acum — îi ripostă: „Mê rog, totuși vă pot asigura, că l'a espoziția noastră va fi ceva ce nici D-Vôstră și nici alții nu a putut vedé în întreaga lume.“ — „Ce anume?“ întrebă nemptul. — „Na hát, dēcă nu credeți, vă voi spune. La espozi-ția va fi spus spre vedere sub sticlă un commis voyageur, care încă n'a pêrlit pe nimeni și nici-odată n'a mințit, apoi va mai fi spus un nempt, care nu e porc de cănc.“. Acesta ca ilustrare a sentimentelor de iubire, ce le au Maghiarii pentru pro-ductorii lor nempti.

Regularea liferățiilor pentru stat în România. Cu privire la participarea firmelor esterne la liferățiile pentru stat în România, consiliul de miniștri a luat nu de mult mai multe decisiuni, cari s'au pu-blicat și în „Monitorul oficial“ Nr. 18 din a. o. Cei ce se interesează de aceste deci-siuni pot să ia informațiuni mai detaliate dela biroul camerei de comerț și indus-triă din Brașov.

O pușcă cu lumină electrică. Dilele aceste s'a făcut în Prusia o nouă desco-perire. S'au inventat nisce pușci, ou cari se pôte pușca și nôptea pe întunerec. In-data ce se ia pușca de pe umăr, apare pe ea o lampă mică electrică și după-ce pușca se descarcă, lampă, érași se stinge.

Coleră. Se telegrafiază din Alexan-dria, că acolo a isbuçnit coleră, producând mare neliniște. Mulți străini au părăsit orașul, deși epidemia seceră deocamdată victime numai în suburbiile arabe.

Musica orășenească va concerta Duminecă séra, în 19 April, la otel „Europa“. Inceputul la 7 1/2 ôre. Intrarea 30 cr.

Primarul Londrei și Mileniul.

Ministerul de comerț unguresc, prin consulatul austro-ungar, invitase la ser-bările Mileniului pe Lord-Mayorul Londrei și acest înalt personaj era deja socotit printre persônele de distincție, cari vor participa la serbări. Diarele din Budapesta chiar anunțaseră acesta. S'a ivit însă o piedecă. Lord-mayorul Londrei a răspuns la invitațiunea consulului austro-ungar, că fôrte buouros va merge la serbările mila-nare, dēcă il va invita oficial primăria Budapestei. Condițiunea această, care pare mai mult formală, nu a putut fi îndeplinită de municipalitatea din capitala Ungariei, și étă pentru ce: Dēcă primăria din Buda-pesta ar invita pe Lord-mayorul Londrei, ar trebui să invite pe toți primarii capi-talelor europene. Găzduirea acestora însă, ou cinstea cuvenită și potrivit împrejură-rilor, ar costa vr'o câte-va sute de mii de florin și primăria din Budapesta nu dis-pune de atâtea fonduri. Din pricina acesta, Lord-mayorul Londrei n'a mai fost in-visitat și nu va asista la serbările Mile-niului.

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Aprilie 1896 st. v.
s'a deschis nou abonament la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	
pe un an	12 fl.
pe șese luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.
Pentru România și străinătate:	
pe un an	40 franci
pe șese luni	20 „
pe trei luni	10 „

Abonarea se pôte face mai ușor prin mandate postale. Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“

Producțiunea teatrală din Hațeg

Hațeg, 13 April n. 1896
Onorată Redacție! În ținutul curat românesc al țerei Hațegului când-va erau Români stăpâni peste administrația; acum însă politica militantă a luat din mâinile Românilor această domniă și a asigurat-o pentru rassa domitôre; ultimul bastion—magistratul Hațegului — a cădut în mâna domnilor în anul trecut.
Intre ast-fel de împrejurări fiind Ro-mânii eschiși dela terenul politic; li-a ră-mas numai viața socială, numai aici mai pôte să se producă ceva.

În viața socială a Românilor din țiera Hațegului „Rnuniunea română de cântări d'n Hațeg“ e un factor însemnat, căci prin activitatea sa dă ocaziune Ro-mânilor a conveni, apoi sciut este, că prin dese-le conveniri spiritul de asociare se cultivă între membrii societății.

O ocaziune plăcută avurăm ou ocazia reprezentației teatrale ținută în 11 l. o. Cu această ocaziune au alergat la Hațeg toți fruntașii români, încât séra la 8 ôre, când s'a început reprezentația, sala hote-lului „melul de aur“ era îndeșuită de pu-blic, încât abia mai încăpeau. Programul bogat și reprezentativ era un mag-net puternic pentru atragerea publicului.

S'a jucat piesa „După Teatru“, co-mediă într'un act de I. V. Stefanelli și „Rusaliiile“, vodevil de V. Alexandri ambe piesele au fost jucate ou o dibaciș proprie dilentanților. În piesa „După Teatru“ s'au distins d-nii C. Popovici, S. Negru, d-na E. Băiaș și d-sôra V. Cutean.

D-l C. Popovici a interpretat rolul lui Suciță ou o eleganță admirabilă, d-sa a sciut crea, prin ce a secerat aplause bine-meritate. D-l S. Negru, în rolul lui Mitică Bordeanu, presedent de tribunal, a fost ia culmea chiamării sale, încât nu a lăsat nimic de dorit. D-na E. Băiaș și d-ra V.

Cutean au sciut să causeze publicului prin jocul lor momente de plăcere, pentru ce publicul le-a recompensat prin dese aplause.

Piesa „Rusaliiile“ a fost partea cea mai plăcută și bine reușită a seratei.

La pășirea pe bină a d-nei Victoria Popovici n. Vlad în rolul Susanei, publi-cul a erupt în aplause frenetice. Costumul național al gingașei dômne și legeritatea, ou care și-a interpretat rolul nu a lăsat nimic de dorit. D-na Popovici a jucat ca o adevărată artistă; durere numai, că avem rară ocaziune a-o vedé pe bină. Pre lângă d-na Popovici în această piesă și-a câștigat merite d-l S. Negru în rolul lui Taichi Răsvrătescu, sub-prefect. Ambii s'au distins și prin cântecele bine esecutate.

Merită laudă încă d-nii A. Eliu, V. Popovici și N. Teodosiu, cari încă și-au interpretat rolul bine și cu rutină. Țeranii și țerancele ou costumurile pitoresci au făcut efect bun.

Serata a reușit bine și în privința materială, căci reuniunea română de cân-tări a obținut un venit curat de 60 fl.

Dorind, ca atari petreceri să vedem cât mai mult, imi esprim mulțămita mea comitetului reuniunii de cântări, care nu a hesitat a arangia această petrecere bine reușită.

Myosotis.

Procesul de pressă al „Dreptății“.

(Telegr. part. a „Gaz. Trans.“)

Timișoara, 17 Aprilie. Eri séra s'a terminat pertractarea procesului de pressă al „Dreptății“. Fostul re-dector G. Candrea s'a declarat una-nim vinovat în tôte punctele de acușațiune și a fost condamnat în ab-sență la doi ani închisôre, 1450 fl. sub-tragere din cautiune, restituirea cheltue-rilor de proces în sumă de peste 200 fl. și publicarea sentinței atât în „Dreptatea“, cât și în „Fôia de Duminecă“.

S'a înaintat recurs.

DIVERSE.

Inventatorii chibritelor. Oel dintăiț inventator al chibritelor era cunoscut până acum Kammerer din Württemberg. Inven-tațiunea și-a dat-o la lumină în 1833. Leo Chapoy susține, că ele au fost inventate ou doi ani mai înainte de medicul Charles Sauria la 1831 și numai lipsa mijlôcelor l'a împedecat în esecutarea invențiunei sale. El se născu în Saint-Lothair și murî în anul trecut.

Epistole prețioase. Dilele acestea s'a vëndut prin licitațiune biblioteca familiei Brentano din Frankfurt; 12 epistole ale lui Bethowen au fost vëndute ou 3990 mărci; 24 epistole ale lui Goethe ou 5786 mărci; Memorialul lui Antonia Brentano, care e scris în formă de epistole, a fost vëndut ou 5000 mărci.

Literatură.

„Fire de tort“, cuprinđend 35 de poesii scrise de cunoscutul nostru poet George Cosbuc. O carte elegantă, ou un es-terior plăcut și tipar frumos, cuprinđend vre-o 180 pagine. La urmă se află și o notă cu text în prosă de vre-o 7 pag. Poesiile d-lui Cosbuc sunt mult mai cunoscute și aprețiate din partea publicului, dēcă să mai aibă lipsă de recomandare. Un esem-plar din acest volum costă 1 fl. și se află de vëndare la librăria editôre C. Sfetea din Bucuresci, se pôte însă procura și prin li-brăria Ciurcu din Brașov.

La móră se numesce o mică, dér fru-mosă novelă din popor, scrisă într'un stil plăcut și ușor de d-l T. Simtion. A apărut în tipo-litografia N. D. Mișescu din Têrgu-Jiu în România și costă un esemplar, de 61 pag. numai 30 bani (15 cr.)

Proprietar : Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil Gregoriu Maior.

